УДК 330.341.1.02

Ряшенцев Д.А. *здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»*
Науковий керівник: Прушківська Е.В. *д.е.н., професор*
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ, Україна)

КОНЦЕПЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД: ДОСВІД КРАЇН ЄС

На сучасному етапі цивілізаційного розвитку світова спільнота стикається з низкою глобальних викликів – від нестачі природних ресурсів до нових хвиль міграції, технологічної нерівності та геополітичної нестабільності. У таких умовах громади стають не лише осередками соціального життя, а й платформами для реалізації інноваційних моделей сталого розвитку, що поєднують економічну ефективність, екологічну відповідальність та соціальну інклюзивність. Інноваційний розвиток громади дозволяє не лише реагувати на сучасні загрози, а й формувати майбутнє з урахуванням локальних особливостей та глобальних тенденцій.

Розвиток територіальних громад у країнах Європейського Союзу (ЄС) дедалі більше орієнтується на інновації як основу економічного зростання, підвищення якості життя та зміцнення соціальної згуртованості. В умовах трансформаційних викликів, зокрема цифровізації, кліматичних змін та зростання ролі громадянського суспільства, інноваційний підхід до управління громадами набуває особливої ваги.

Інноваційний розвиток передбачає створення умов для стійкого економічного зростання на основі знань, цифрових рішень та партнерств між місцевою владою, бізнесом і громадськими організаціями. Успішність впровадження інновацій значною мірою залежить від рівня освіченості населення, доступу до ресурсів, а також прозорості управлінських процесів. У межах ЄС громади використовують інструменти стратегічного планування, такі як інтегровані територіальні інвестиції (ІТІ), для досягнення синергії між різними секторами. Важливою умовою ефективного розвитку стає участь

громади на всіх етапах проєктного циклу – від ідеї до оцінки результатів. Таким чином, інноваційність громади – це не лише технології, а й нова культура управління та взаємодії.

В широкому розумінні інноваційний розвиток громади передбачає впровадження нових технологій, управлінських моделей, соціальних практик та екологічних стандартів. У контексті ЄС цей розвиток поєднується з цілями сталого розвитку (SDGs) та принципами Європейського зеленого курсу (European Green Deal). Ключовими напрямами інноваційного розвитку є: впровадження цифрових технологій (e-government, smart-city); модернізація інфраструктури з урахуванням принципів енергоефективності; розвиток соціального підприємництва та громадських ініціатив; багаторівневе управління та участь громадян у прийнятті рішень.

Інноваційний розвиток територіальних громад у країнах Європейського Союзу є також одним із ключових напрямів забезпечення сталого зростання, соціальної згуртованості та екологічного балансу. ЄС активно підтримує громади у впровадженні новітніх підходів через фінансові інструменти, цифровізацію та інституційну модернізацію [1]. Польща є прикладом успішної імплементації програми LEADER+, що передбачає залучення громад до розробки і реалізації локальних стратегій розвитку з використанням європейських фондів. У 2021 році понад 2 500 польських сільських громад отримали фінансування на цифрову трансформацію освітніх закладів, створення агротуристичних кластерів і розвиток проєктів зеленої енергетики [2]. Естонія демонструє потужний прорив у цифровізації – понад 99% державних послуг стали доступними онлайн ще до 2023 року, включно з е-платформами громадської участі, такими як "Rahvaalgatus", що посилили механізми прямої демократії в громадах Німеччина, у свою чергу, запровадила національну ініціативу Smart Cities Pilot Projects, спрямовану на підтримку цифрової трансформації у малих і середніх громадах [4]. Із загальним бюджетом понад 820 млн євро проєкти охоплюють розвиток зеленої мобільності, інтегрованих ІТ-систем управління містами та інклюзивної урбаністики. Ці приклади свідчать про системність підходу ЄС до формування інноваційної спроможності громад: від інституційної підтримки до інвестування в соціальний капітал та цифрову грамотність. Важливим фактором ефективності таких програм є активне залучення місцевих мешканців до прийняття рішень та реалізації проєктів.

Європейський досвід також демонструє необхідність міжсекторального партнерства – поєднання зусиль органів влади, бізнесу, освітніх установ і громадських організацій. Ці підходи можуть бути адаптовані для післявоєнного відновлення територіальних громад України, з урахуванням потреб цифрової трансформації, безпекових викликів та соціальної реінтеграції. Трансфер європейських практик до національного контексту має базуватися на оцінці потреб громад, розвитку локальних лідерств та стратегічному плануванні з опорою на інновації.

Список використаних джерел:

1. European Commission. (2022). Cohesion policy 2021–2027: A more tailored and integrated approach to local development. URL: https://ec.europa.eu
2. Ministry of Agriculture and Rural Development of Poland. (2021). Implementation report of LEADER+ programme in rural areas. URL:https://www.gov.pl/web/rolnictwo
3. e-Estonia. (2023). e-Estonia Briefing Centre Annual Report 2023. URL:https://e-estonia.com
4. German Federal Ministry of the Interior, Building and Community. (2020). Smart Cities Pilot Projects – Strategy Paper. URL:https://www.smart-city-dialog.de

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025